

۹۳۱۸۵
۹۳۱۸۵

ضرب حفاظتی عرصه و اعیان منابع طبیعی کشور

نویسنده:

بهزاد انکسور

انتشارات آردن

سرشناسه	: انگورج تقوی، بهزاد، ۱۳۳۹
عنوان و نام پدیدآور	: ضریب حفاظتی عرصه و اعیان منابع طبیعی کشور/ مؤلف: بهزاد انگورج
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	: ۱۸۴ ص - مصور - جدول
شابک	: ۶ - ۲۹۸ - ۲۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: منابع طبیعی - حفاظت - ایران
موضوع	: حفاظت محیط زیست - ایران
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ض ۴ الف ۸۴ / ۵ / HC۴۷۳
رده‌بندی دیویی	: ۳۳۳/۷۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۰۱۲۵۳

انتشارات آرون

ضریب حفاظتی عرصه و اعیان منابع طبیعی کشور

مؤلف: بهزاد انگورج

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۲۰۰ نسخه

۲۴۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۹	یادداشت نویسنده
۱۱	فصل اول کلیات
۱۲	مقدمه
۱۳	چشم انداز
۱۸	بیانیه مأموریت
۲۰	مأموریت سازمان
۲۳	عوامل ذینفع در منابع طبیعی
۲۴	برخی انتظارات عوامل ذینفع
۲۴	ابعاد مأموریت سازمان
۲۵	حفاظت از سطوح اراضی ملی شده
۲۶	حفاظت از موقعیت منابع ملی شده
۲۸	حفاظت از وضعیت کمی و کیفی اعیان منابع
۲۹	حفاظت از قابلیت و استعداد منابع ملی شده
۳۱	حفاظت از مناظر و حرائم و جلوه های طبیعی
۳۳	حفاظت از ذخائر ژنتیکی و گونه های ذخیره گاهی گیاهان کشور
۳۶	فصل دوم تاثیر ممیزی اراضی و حد نگاری در حفاظت از منابع طبیعی
۳۷	تاثیر تشخیص در حفاظت
۳۸	تاثیر آگهی در حفاظت

۳۹	تأثیر رأی در حفاظت
۳۹	تأثیر اخذ سند در حفاظت
۴۱	تأثیر حد گذاری در حفاظت
۴۴	فصل سوم تأثیر اقدام های عمرانی در حفاظت از منابع طبیعی
۴۵	تأثیر اقدامات حمایتی در حفاظت از منابع طبیعی
۴۷	حمایت از طریق بهبود تنوع زیستی
۵۰	بهبود تنوع زیستی با حمایت از گونه های گیاهی و جانوری
۵۱	تنوع زیستی در زیست بوم ها
۵۲	تنوع زیستی درون گونه ای
۵۳	تنوع زیستی بین گونه ای
۵۴	بهبود تنوع زیستی با حمایت از ذخیره گاه ها
۵۵	حمایت از طریق قرق مناطق
۵۵	حمایت از گونه های تحت تهدید
۵۶	حمایت از پایه های تحت تهدید
۵۷	حمایت از طریق بهبود پایداری منابع
۵۷	مبارزه با آفات و امراض
۶۰	پیشگیری آفات و امراض
۶۱	مبارزه مکانیکی با آفات و امراض
۶۲	مبارزه بیولوژیکی با آفات و امراض
۶۳	کشف حریق در منابع طبیعی
۶۸	حمایت از ساختار توده در برابر حریق
۶۹	حمایت از گونه های مرغوب در برابر حریق
۶۹	حمایت از پایه های مرغوب در برابر حریق
۷۰	احیا و توسعه منابع
۷۱	احیای منابع طبیعی

۷۳	 غنی سازی منابع طبیعی
۷۴	 غنی سازی در جنگل
۷۴	 غنی سازی در مرتع
۷۴	 غنی سازی در سایر منابع
۷۵	 بازسازی منابع طبیعی
۷۵	 مناطق مخروبه جنگلی
۷۶	 مناطق مخروبه مرتعی
۷۶	 بازسازی سایر منابع
۷۷	 توسعه منابع طبیعی
۷۹	 توسعه در عنوان
۸۰	 درختکاری
۸۱	 فضای سبز
۸۱	 بیابان زدائی
۸۲	 توسعه در توده
۸۲	 توسعه ساختاری
۸۲	 توسعه درون گونه‌ای
۸۳	 توسعه بین گونه‌ای
۸۴	 بهره برداری از منابع طبیعی
۸۵	 بهره برداری از جنگل
۸۶	 بهره برداری محصول اصلی
۸۷	 بهره برداری از تنه صنعتی حجم سرپای جنگل
۸۸	 بهره برداری از تنه صنعتی شکسته افتاده جنگل
۹۱	 بهره برداری تنه هیزمی جنگل
۹۳	 بهره برداری محصولات فرعی درختان جنگل
۱۰۴	 بهره برداری از تولیدات مراتع برای علوفه دام

۱۰۵	 بهره برداری از تولیدات مراتع به عنوان گیاهان داروئی
۱۰۶	 بهره برداری از تولیدات مراتع به عنوان گیاهان صنعتی
۱۱۱	 حفظ آب
۱۱۳	 حفاظت از منابع پایه از طریق کنترل روان آب سطحی
۱۱۴	 حفاظت از منابع پایه از طریق کنترل مکانیکی روان آب سطحی
۱۱۵	 حفاظت از منابع پایه از طریق کنترل بیومکانیکی روان آب سطحی
۱۱۶	 حفاظت از منابع پایه از طریق کنترل بیولوژیکی روان آب سطحی
۱۱۷	 حفاظت از منابع پایه از طریق افزایش ذخایر در بالا دست سدها
۱۱۷	 حفاظت از منابع پایه از طریق افزایش ذخایر در بالا دست قنات ها
۱۱۸	 حفاظت از منابع پایه از طریق آبخوانداری در دشت ها
۱۲۳	 فصل چهارم تاثیر احیا و توسعه در حفاظت از منابع طبیعی
۱۲۵	 جنبه های حفاظت
۱۲۶	 حفظ کمیت عرصه
۱۲۷	 حفظ کیفیت عرصه
۱۲۹	 حفظ کمیت اعیان
۱۳۱	 حفظ کیفیت اعیان
۱۳۴	 فصل پنجم تأثیر اصلاح و بهره برداری در حفاظت از منابع طبیعی
۱۳۵	 حضور و پوشش حفاظتی
۱۳۶	 حفاظت فیزیکی
۱۳۶	 عرصه باز بی حد و حصر
۱۳۸	 حصار
۱۴۰	 دفاتر بازدید
۱۴۰	 برج دیده بانی
۱۴۲	 پوشش حفاظتی
۱۴۳	 میدان دید

۱۴۴	 استعداد گروه کاری
۱۴۴	 توان عملیاتی سازمان
۱۴۵	 پوشش حفاظت لحظه ای
۱۴۷	 پوشش حفاظتی مناطق کوهستانی
۱۴۸	 پوشش لحظه ای مناطق بیابانی
۱۴۹	 پوشش حفاظتی مأموریت های سازمان
۱۵۱	 انجام مأموریت خاص کنترل تعلیف دام در مراتع
۱۵۴	 همپوشانی توان مدیریت و پوشش حفاظتی
۱۵۵	 پوشش حفاظت دوره ای
۱۵۷	 پوشش حفاظتی ۱۰۰ درصدی
۱۵۹	 فصل ششم تأثیر کنترل فرسایش و حفظ منابع پایه در ...
۱۶۰	 حوزه نفوذ
۱۶۰	 اثر شیاع
۱۶۲	 حق - حقوق عمومی - حقوق فردی
۱۶۴	 نفوذ صاحبان حقوق عرفی و ارتفاقی
۱۶۴	 عرصه های دارای حق عرف و ارتفاق
۱۶۷	 فصل هفتم جنبه های حفاظت از عرصه و اعیان منابع طبیعی
۱۶۸	 عوامل دخیل در تعیین ضریب حفاظت
۱۶۹	 تعریف ضریب حفاظتی
۱۶۹	 دامنه امتیاز در عملکرد
۱۷۰	 ارزیابی عملکرد
۱۷۱	 برنامه ریزی
۱۷۸	 جدول تعیین ضریب حفاظتی منابع طبیعی
۱۸۱	 برنامه های حفاظتی در اجرای ماده ۱۵ قانون افزایش بهره‌وری
۱۸۳	 ضرورت تغییر و ایجاد انعطاف

یادداشت نویسنده :

خدایا چنان کن که در کسب نداشته ها آستین همت بالا زنیم، تا از موهبت نعمت لایزال تو برخوردار شویم و در داشته های خود شاکر نعمت ها بوده و کفران نعمت نکنیم و پاسدار نعمت های بیکرانت باشیم و توفیقی ده، تا بر گرفته از تجارب حاصل از اقدامات اجرایی، ننوشته هایی را بنویسیم که راهگشای نسل آینده باشد.

ضرب حفظاتی عبارت و واژه تعریف نشده در مکاتبات و محاورات مدیریت منابع طبیعی موضوع این تألیف است، باید تلاش کنم تا ابعادی از اقدامات حفاظتی تبیین شود که در نتیجه آن و یا در اثر آن اقدامات، ملاک تشخیص وضعیت حفاظتی عرصه و اعیان منابع طبیعی بیان گردد.

در هر حال روش های اقدامی که از تاریخ ملی شدن در جریان اجرا قرار گرفته اند و برای رعایت حقوق عمومی و فردی مراعا بوده اند، ناگفته ها و نانوشته هایی دارد که در تعیین ضرب حفظاتی عرصه و اعیان منابع طبیعی نقش دارند.

دارائی و ثروتی که برای حفاظت و حمایت از آن می نویسم به طور طبیعی وجود دارد و انسان در بوجود آوردن آن نقشی نداشته، ولی در تخریب و از بین بردن آن ایفای نقش کرده است.

منابع طبیعی با وصف توان تجدید پذیری خود، نعمتی لایزال نیست و احتمال زوال پذیری دارد.

شکر نعمت، نعمت افزون کند کفر نعمت از کفت بیرون کند

چون بنا دارم در ایفای وظیفه حفاظت از منابع طبیعی و چگونگی انجام یک تکلیف قانونی که بسیار با اهمیت است بنویسم، لازم می دانم به تمامی ابعاد حفظ منابع طبیعی تجدید شونده توجه نمایم و حتی از عدم تطابق مفهوم ملی شدن با مفهوم انفال بودن در توزیع منافع منابع طبیعی اشاره نمایم.

بی تردید اگر قائل به اعطا و بخشش منافع منابع ملی به دیگر ملل باشیم، در استفاده از عنوان انفال مشکل نداریم، ولی چنانچه مایل به حفظ منافع منابع طبیعی در سطح ملی

باشیم، باید بدانیم اختیارات تحت تعارف و ضرورت قرار می گیرد و از لحاظ شکلی با منافع ملی تعارض دارد.

در قانون اساسی ثروت های طبیعی اعم از تجدیدپذیر و غیر قابل تجدید در زمره انفال آمده اند. به لحاظ اینکه جنگل ها ملی شده اند، منافع انفال گاهی می تواند با منافع مفهوم ملی شدن مغایرت داشته باشد. منافع حاصل از ملی شدن تابع مرز جغرافیای سیاسی است، ولی منافع منابع انفالی را می توان علاوه بر مرز جغرافیای سیاسی در فرا مرزی که برگیرنده دیگر ملل شود توزیع نمود.

اگرچه اراده ملی دائر به اعطا و بخشش منافع منابع طبیعی به صورت فرامرزی نبوده است، اما از تقریر متن ماده به عنوان انفال، اگر حکم موسع استنباط شود می تواند به مرز ملی محدود نگردد. این بحث از این جهت اهمیت دارد که در بحث ضریب حفاظتی به کسب ضریب ۱۰۰ درصدی در مالکیت و منافع آن توجه داریم.

اختیار توزیع منافع منابع طبیعی برای قوای سه گانه تحت اصول و حدود عنوان ملی بودن منابع، تحدید به مرز جغرافیای سیاسی ایران است و بالتبع اختیار توزیع منافع منابع طبیعی برای قوای سه گانه نیز، تحت اصول و حدود عنوان انفال کماکان منوط به رعایت حدود مرز جغرافیای سیاسی است. اما چون انفال تحت اختیار ولایت فقیه قرار می گیرد و جایگاه رفیع ولایت فقیه در نظام جمهوری اسلامی با توجه به جهان شمولی اجل بر اختیارات قوای سه گانه بوده و از مرز جغرافیای سیاسی عبور کرده و می تواند فرامرزی شود و به همین دلیل سطح اختیارات نیز در توزیع منافع منابع طبیعی فرامرزی می شود. در هر حال این موضوع می تواند یک عنوان دانشنامه مقاطع تحصیلات تکمیلی قرار گیرد و شبیهه را بر طرف کند.